

Over de leergang

Locaties De leergang van 8 colleges wordt dit voorjaar gegeven in Zwolle (10.00 – 12.30u):

Dominicanenklooster, Assendorperstraat 29, 8012 DE Zwolle en Huissen (14.00 – 16.30u):

Dominicanenklooster Huissen, Stadsdam 1, 6851 AH Huissen.

Data zaterdagen: 3/2, 10/2, 17/2, 24/2, 3/3 (alleen Zwolle), 7/4 (alleen Huissen), 14/4, 21/4, 28/4

Aantal deelnemers min. 14 en max. 18 pers

Doelgroep Professionals én belangstellenden WO/HBO – niveau

Kosten € 200,- voor hele cyclus bij inschrijving t/m 26 januari 2018. Na 26/1: € 225,-.

Kosten per los college (als er plaats is): € 30,- (reductie voor kleine beurs mogelijk).

Opgave E: info@dezinnen.nl W: www.dezinnen.nl T: 06 20228973

Over de Docenten

Prof. Dr. André Cloots; Oud hoogleraar Filosofie KU Leuven

Dr. Stijn Latré; lector Religie, zingeving en levensbeschouwing en r.-k. godsdienst aan de Thomas More hogeschool, Mechelen

Prof. Dr. Laurens ten Kate; bijzonder Hoogleraar vrijzinnige religiositeit en humanisme Universiteit voor Humanistiek

Prof. Dr. Guido Vanheeswijck; hoogleraar Filosofie Universiteit van Antwerpen

Dr. Trees van Montfoort; Predikante van de PKN en vrijgevestigd onderzoekster

Prof. Dr. Stephan van Erp; hoogleraar Theologie KU Leuven

Dr. Akke van der Kooij; oud universitair docente systematische Theologie Protestantse Theologische Universiteit (Kampen/Groningen)

Prof. Dr. Erik Borgman; hoogleraar Theologie Universiteit van Tilburg

Organisatie DEZINNEN, katholiek netwerk voor inspiratie en dialoog, Juliana van Stolberglaan 154 2595 CL Den Haag

“Met het mysterie mag je nooit ‘klaar’ zijn” aldus Halík. En dat is eigenlijk de fout van atheïsten.“ Tegen atheïsten zeg ik niet dat ze geen gelijk hebben, maar dat ze geen geduld hebben. Ik stel dat hun waarheid een incomplete waarheid is.”

Geloven in de (post) moderne samenleving

Met het mysterie mag je nooit ‘klaar’ zijn

Dominicanen klooster
Huissen

DOMINICANEN
Klooster
ZWOLLE

Leergang van DEZINNEN in 8 colleges
in de Dominicanenkloosters van Zwolle en Huissen
Voorjaar 2018

Leergang in 8 colleges Februari-april 2018 Zwolle/Huissen

Lange tijd leek in het Westen het tijdperk van de religie voorgoed voorbij door het zich gestaag doorzettend betoverende verhaal van de secularisatie. Wat nog aan religiositeit en dan met name aan christelijk geloof aanwezig was werd binnen de moderniteit gezien als uitdovend restant van een voorbijge tijd.

Die visie lijkt een versimpelde samenvatting van ontwikkelingen. Inmiddels blijkt de werkelijkheid complexer, dubbelzinniger en hermetischer. Terwijl de secularisatie doorzet begint deze tegelijk ook haar rafelranden te tonen en lopen filosofen aan tegen de grenzen van de 'immanente kooi' die het rationalisme onafwendbaar lijkt te creëren. Tegelijk lijkt het postmodernisme haar eigen ondermijnende vijanden te scheppen en toont religiositeit zich in diverse gedaanten als een vitale realiteit met een groot vermogen tot creatieve en destructieve adaptaties en transformaties.

Te midden van deze ontwikkelingen zoeken mensen een eigen weg om te gaan, willen ze trouw zijn aan wat ze als wezenlijke vragen, inzichten, ervaringen en intuïties beschouwen en willen ze tegelijk ook volop midden in de moderne tijd staan.

Inleidend college

3/2 Wat heeft de moderniteit met de godsdienst gedaan?

> Prof Dr. André Cloots

Waarom konden mensen 500 jaar geleden zich nauwelijks indenken niet in God te geloven, terwijl vele mensen nu zich nog nauwelijks kunnen indenken van wel in God te geloven? Welke processen liggen daaraan ten grondslag? Die vraag voert ons meteen naar de vraag wat moderniteit eigenlijk is, en wat die voor de godsdienst de dag van vandaag betekent.

Filosofisch blok

10/2 Marchel Gauchet – De onttovering van de wereld en de dynamiek van de transcendentie > Dr. Stijn Latré

Volgens Gauchet zijn de onttovering van de wereld en de resulterende secularisatie het gevolg van ontwikkelingen binnen de religie zelf. Met name de joods-christelijke traditie bevat in zich structurele elementen die leiden tot secularisatie. Vanuit Gauchets analyse van de spanning tussen het zichtbare en onzichtbare analyseren we de totstandkoming van onze onttoverde wereld en staan we stil bij de vraag: wat met 'het religieuze' na 'de religie'?

17/2 Charles Taylor – wat is secularisatie > Prof. dr. Guido Vanheeswijck

In zijn monumentale werk 'A Secular Age' beantwoordt Taylor de vraag hoe de westerse cultuur vanaf 1500 geleidelijk is gesecculariseerd. In dit college presenteren we eerst die analyse en vervolgens vergelijken we de analyse van Taylor met die van Gauchet (zie andere college) en gaan we vervolgens na welke mogelijkheden er vandaag voor de religie overblijven.

24/2 Richard Kearney – transcendentie in de seculiere tijd – over vreemdelingen en vluchtelingen

> Prof. dr. Laurens ten Kate

Al in de Oudheid was de vreemdeling een ambivalente figuur. Hij was vijand en vriend tegelijk; een indringer die vrees inboezemde maar tegelijkertijd moest men hem als vriend gastvrijheid bieden. Denkers als Jacques Derrida, Jean-Luc Nancy en Richard Kearney hebben deze dubbele status van de vreemdeling nader geanalyseerd. We zijn als moderne mensen vreemdelingen voor elkaar en voor onszelf. Jodendom, christendom en islam maken van de vreemdheid een dragend idee: de mens moet dwalen in den vreemde, daar ligt zijn bestemming. We onderzoeken de sporen en gevolgen van deze secularisering van de vreemde met speciale aandacht voor Kearney.

Theologisch blok

3/3 of 7/4 Catherine Keller – God in ontwikkeling > Drs. Trees van Montfoort

Alles wat is, wordt in relaties. Dat inzicht uit de procestheologie ende feministische theologie is de basis van Kellers denken. Zij ontwikkelde een originele kijk op grote theologische thema's als

godsleer, apocalyptiek en schepping. Daartoe leest ze de bijbel zorgvuldig en verhoudt ze zich tot theologen en (post)moderne filosofen. De nadruk in dit college zal liggen op de verhouding van God en wereld in ecologisch perspectief: God is verweven met de onderlinge relaties van alle schepselen, maar uiteindelijk onkenbaar.

14/4 Kathryn Tanner – Toekomst Christelijke Traditie > Dr. Akke van der Kooij

Tanner neemt christelijke traditie serieus en zoekt naar vernieuwing vanuit klassieke elementen. Zij verkent wat het betekent dat God is verstaan als Gever van alle goede gaven te midden van lijden, conflict en de fragiliteit van de schepping. We leren Tanner kennen als iemand die naar vernieuwing zoekt vanuit klassieke elementen. Hoe komt het dat elementen uit de oude kerk nu nog potentie kunnen hebben in religieuze levens en het theologisch gesprek in een seculiere tijd.

21/4 Rowan Williams - Het onuitputtelijke mysterie van de werkelijkheid > Prof. dr. Stephan van Erp

Rowan Williams is de voormalige aartsbisshop van Canterbury. Als theoloog schreef hij over uiteenlopende zaken zoals de triniteit, de moderne romanliteratuur, Russische filosofie, oorlog en vrede, economie, en de geschiedenis van de spiritualiteit. In dit college vormt de biografie van Williams de achtergrond van zijn theologische inzichten. Zo zal duidelijk worden dat voor Williams niet het religieuze of het transcendente, maar de godsrelatie de enige toegangsweg is om in deze tijd te geloven.

28/4 God als binnenbrekende en vernieuwende kracht > Prof. dr. Erik Borgman

De moderne theologie wilde God temmen. Naarmate de werkelijkheid meer in de greep van mensen raakte, werd het beeld van een ongreepbare, alle categorieën doorbrekende God moeilijker plaatsbaar. De laatste decennia zijn de problemen met onze pogingen die wereld te beheersen steeds duidelijker aan het licht gekomen. Dit maakt de verhalen over een God die zich blijft mengen in de gang van de wereld, over Jezus die de gebruikelijke visie op hoog en laat omkeert, en over de Geest die vrij en bevrijdende waait waar en waarheen zij wil, op een nieuwe manier interessant. Wat kan het betekenen dat hier, waar wij zijn, God bij de mensen woont?